

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

NODYN CYNGOR CEISIADAU

CEISIADAU CORFF CYMERADWYO SYSTEMAU DRAENIO CYNALIADWY (SAB) AR GYFER ANHEDDAU UNIGOL, ESTYNIADAU, AC ARDALOEDD PARCIO A MYNEDIAD

Gorffennaf 2022

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg.

This document is also available in English.

Cynnwys

	Tudalen
Cyflwyniad i'r nodyn cyngor	1
Sut i ddefnyddio'r nodyn cyngor hwn	1
Pam mae angen SuDS?	2
Beth yw SuDS?	3
Beth yw cymeradwyaeth SAB?	6
Pryd mae angen cymeradwyaeth SAB?	7
Ardal adeiladu o 100 metr sgwâr neu fwy	7
Goblygiadau draenio	8
Gwahanol fathau o adeiladau ac arwynebau y mae arnynt angen cymeradwyaeth SAB	8
Llunio'r dyluniad a'r cais SAB	9
Proses SAB 3 cham	11
Atodiad A – Rhestr wirio ymgeisio	12

Cyflwyniad i'r nodyn cyngor

Mae ceisiadau Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (SAB) yn ofynnol yn ôl y gyfraith yng Nghymru ar gyfer unrhyw ardaloedd cynllun adeiladu sy'n ychwanegu hyd at 100 o fetrau sgwâr neu fwy. Gall hyn gynnwys adeiladau newydd, dreifiau, patios, ystafelloedd gwyr, estyniadau, dymchwel ac ailadeiladu.

Mae'r nodyn hwn yn rhoi arweiniad ar gynigion draenio dŵr wyneb y mae angen iddynt gael cymeradwyaeth SAB. Mae'r swyddogaeth SAB yn ddyletswydd statudol a gyflawnir gan yr Awdurdod Lleol.

Gallai'r hyn sydd wedi'i gynnwys yn y nodyn hwn fod yn berthnasol i ddatblygiadau bach eraill sy'n cynnwys mwy nag un tŷ (e.e. adeiladu ail dŷ ar yr un llain o dir â thŷ presennol). O ran anheddau unigol, mae'r broses yn gallu bod yn un syml a gynhelir gan y tîrfeddiannwr.

Mae Systemau Draenio Cynaliadwy (SuDS) yn rheoli swm dŵr wyneb (cyfaint a chyfradd llif) a'i ansawdd ar yr un pryd â darparu buddion i fioamrywiaeth ac amwynder.

Mae'n rhaid i'r SuDS gael eu cymeradwyo gan y SAB cyn adeiladu. Mae cais SAB yn wahanol i gais cynllunio ac yn ychwanegol ato. Mae'n bosibl y bydd angen cais SAB hyd yn oed os nad oes angen cais cynllunio.

O 1 Rhagfyr 2021 ymlaen, yn unol â TAN 15¹, os ceisir caniatâd cynllunio cyn cymeradwyaeth SAB, bydd angen cyflwyno Datganiad Draenio yn rhan o'r cais cynllunio i roi hyder bod y datblygiad yn cynnwys SuDS yn briodol a'i fod yn debygol o gael cymeradwyaeth SAB wedi hynny.

Sut i ddefnyddio'r nodyn cyngor hwn

Mae'r nodyn hwn wedi'i fwriadu ar gyfer ymgeiswyr, ond fe allai fod yn ddefnyddiol i asiantiaid a datblygwyr. Nid oes angen i weithiwr draenio proffesiynol ddylunio'r system ddraenio a llunio'r cais SAB o reidrwydd; mae'n dibynnu ar gymhlethdod y safle a'r datblygiad arfaethedig.

Dylid darllen y canllaw hwn ar y cyd â Safonau cenedlaethol statudol ar gyfer systemau draenio cynaliadwy Llywodraeth Cymru (y Safonau Statudol)². Mae'n rhaid i ymgeiswyr ddangos eu bod yn cydymffurfio â'r Safonau Cenedlaethol i gael cymeradwyaeth SAB. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi Cwestiynau Cyffredin³ yn ymwneud â'r Safonau Statudol i gyfeirio atynt.

Nid y Safonau Statudol yw'r ddogfen hon; fe'i hysgrifennwyd i roi rhywfaint o arweiniad ar sut gellid bodloni'r safonau ar gyfer anheddau unigol a datblygiadau tebyg ar raddfa fach.

¹ <https://llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-15-datblygu-llifogydd-ac-erydu-arfordirol>

² <https://llyw.cymru/safonau-cenedlaethol-ar-gyfer-systemau-draenio-cynaliadwy-suds>

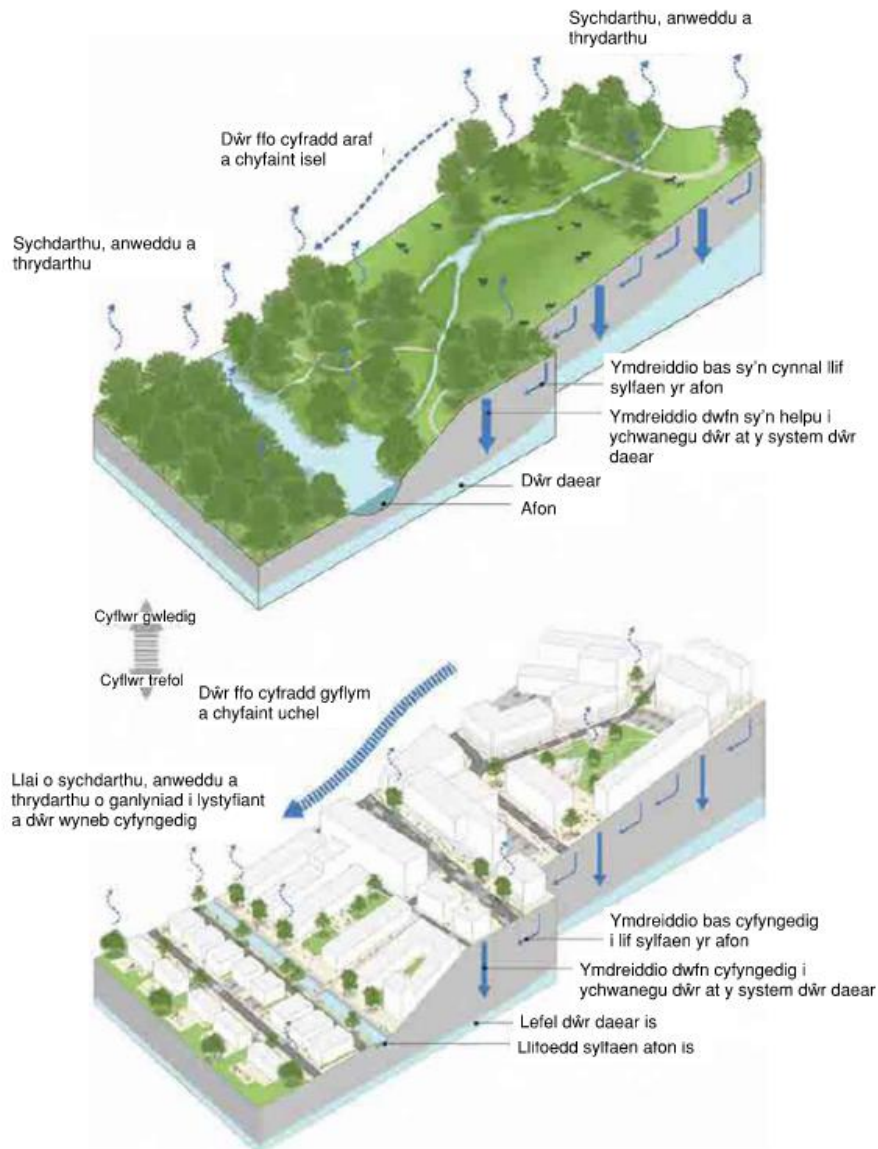
³ <https://llyw.cymru/systemau-draenio-cynaliadwy-suds-cwestiynau-cyffredin>

Pam mae angen SuDS?

Mae SuDS yn rheoli dŵr mewn ffordd sy'n efelychu byd natur, yn wahanol i ylliau a phibellau traddodiadol. Mae SuDS yn dal dŵr glaw yn agos i'r man lle mae'n disgyn i leihau ac arafu'r dŵr sy'n mynd i lawr yr afon. Mae hyn yn cyferbynnu â systemau pibell gladdedig traddodiadol sy'n cludo dŵr yn gyflym ac yn gallu achosi llifogydd a phroblemau ansawdd dŵr i lawr yr afon. Gall SuDS wella amwynder a bioamrywiaeth hefyd, yn wahanol i systemau claddedig traddodiadol. Dangosir hyn yn

Ffigur 1.

Mae SuDS yn ofniad cyfreithiol yng Nghymru ar gyfer ardaloedd adeiladu sy'n cyfateb i 100 metr sgwâr neu fwy. Y rheswm am hyn yw oherwydd bod SuDS yn helpu i leihau perygl llifogydd i lawr yr afon ac yn gwella ansawdd dŵr. Gallant ddarparu gwell cynefinoedd bywyd gwyllt a buddion amwynder i bobl hefyd.

Ffigur 1. Effeithiau trefoli. Addaswyd o CIRIA Ffigur 1.2. Trwy garedigrwydd CIRIA Susdrain.

Beth yw SuDS?

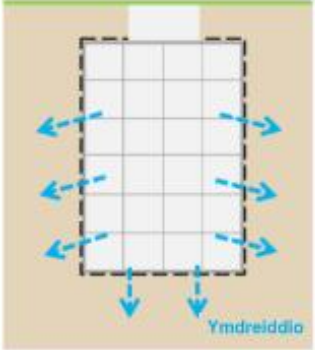
Mae nifer o wahanol nodweddion SuDS sy'n cyfuno i greu system. O ran anheddau unigol, y nodweddion SuDS a welir yn Ffigur 2 isod sy'n gweddu orau, yn gyffredinol. Mae angen o leiaf un nodwedd (ond fel arfer sawl un wedi'u cysylltu â'i gilydd) i fodloni'r Safonau Statudol, gweler Ffigur 3.

Pan fydd angen cysylltu nodweddion SuDS â'i gilydd, gellir defnyddio ffosydd, pantiau neu bibellau i gludo'r dŵr glaw. Mae'n well defnyddio ffosydd neu bantiau i gludo dŵr ar yr wyneb lle y bo'n bosibl oherwydd bydd hyn yn haws ei gynnal a'i gadw (h.y. clirio rhwystrau). Gall system o gadw dŵr yn agos i'r wyneb fod yn llai drud i'w hadeiladu hefyd ac mae'n darparu buddion amwynder a bioamrywiaeth.

Mae Llawlyfr SuDS CIRIA⁴ yn rhoi gwybodaeth fanwl am ddylunio, adeiladu a chynnal a chadw nodweddion SuDS.

⁴ https://www.susdrain.org/resources/SuDS_Manual.htm

Yr opsiwn ymdreiddio symlaf

Ffesydd cerrig
Pydewau neu siambrau tanddaear sy'n casglu dŵr ac yn caniatáu iddo suddo'n araf i'r ddaear o'i amgylch ac oddi tano. Dyma'r opsiwn gorau, yn aml, ar gyfer datblygiadau annedd unigol (os yw cyfraddau ymdreiddio'n caniatáu) gan eu bod yn cadw'r holl ddŵr ffo ychwanegol o adeiladau newydd ar y safle ac yn osgoi ffioedd cysylltu ychwanegol.

Yr opsiynau gorau i'w cyfuno â ffesydd cerrig i greu "trên triniaeth"

Draeniau hidlo
Mae'r rhain yn gweithio'n dda wrth ymyl dreifiau, patios heb eu gorchuddio, a meysydd parcio bach. Maen nhw'n glanhau dŵr glaw sy'n rhedeg oddi ar yr arwynebau caled hyn, sy'n gallu bod wedi'i halogi gan gerbydau.

Toeau glas/toeau gwyrdd
Toeau â haen o swbstrad/mwd a haen o lystyfiant sy'n storio dŵr ac yn annog anweddu.

Arwynebau athraidd
Unrhyw fath o lawr caled sy'n caniatáu i ddŵr lifo trwy'r arwyneb. Mae enghreifftiau'n cynnwys dreifiau graean a slabiau palmant arbennig.

Ffesydd/pantiau
Sianeli wedi'u plannu o wahanol faint a siâp i gludo, storio, a glanhau dŵr glaw ffo. Mae'r rhain yn darparu amwynder a bioamrywiaeth hefyd.

Ychwanegiadau defnyddiol

Casgenni dŵr
Systemau sy'n casglu dŵr o arwynebau fel toeau a chafnau a'i storio i'w ddefnyddio ar y safle neu i'w ryddhau'n araf ar ôl storm.

Gerddi glaw pibellau dŵr
Blychau bach wedi'u plannu sy'n cynnwys rhan i storio dŵr a gorlif. Mae'r rhain yn casglu dŵr glaw o bibellau dŵr a'i oedi cyn iddo gyrraedd y rhwydwaith draenio.

Ffigur 2 – Mathau o nodweddion SuDS a ddefnyddir yn gyffredinol ar gyfer anheddau unigol

Dylid cyfeirio at y Safonau Statudol i gael esboniad llawn o sut gellir cyflawni pob un. I grynhoi, dyma'r Safonau Statudol:

Safon 1 – Cyrchfan dŵr wyneb ffo

I ble y bydd y dŵr glaw yn cael ei ryddhau pan fydd wedi cael ei reoli gan SuDS ar y safle.

Safon 2 – Rheolaeth hydrologig ar ddŵr wyneb ffo

Lleihau cyfradd a chyfaint y dŵr sy'n cael ei ryddhau. Mae hyn yn gofyn am storio dŵr glaw y gellir ei ddarparu gan nodweddion SuDS.

Safon 3 – Ansawdd dŵr

Lleihau llygredd o'r dŵr ar ôl iddo ddisgyn ar arwyneb.

Safon 4 – Amwynder

Defnyddio SuDS i wella mannau ar gyfer pobl.

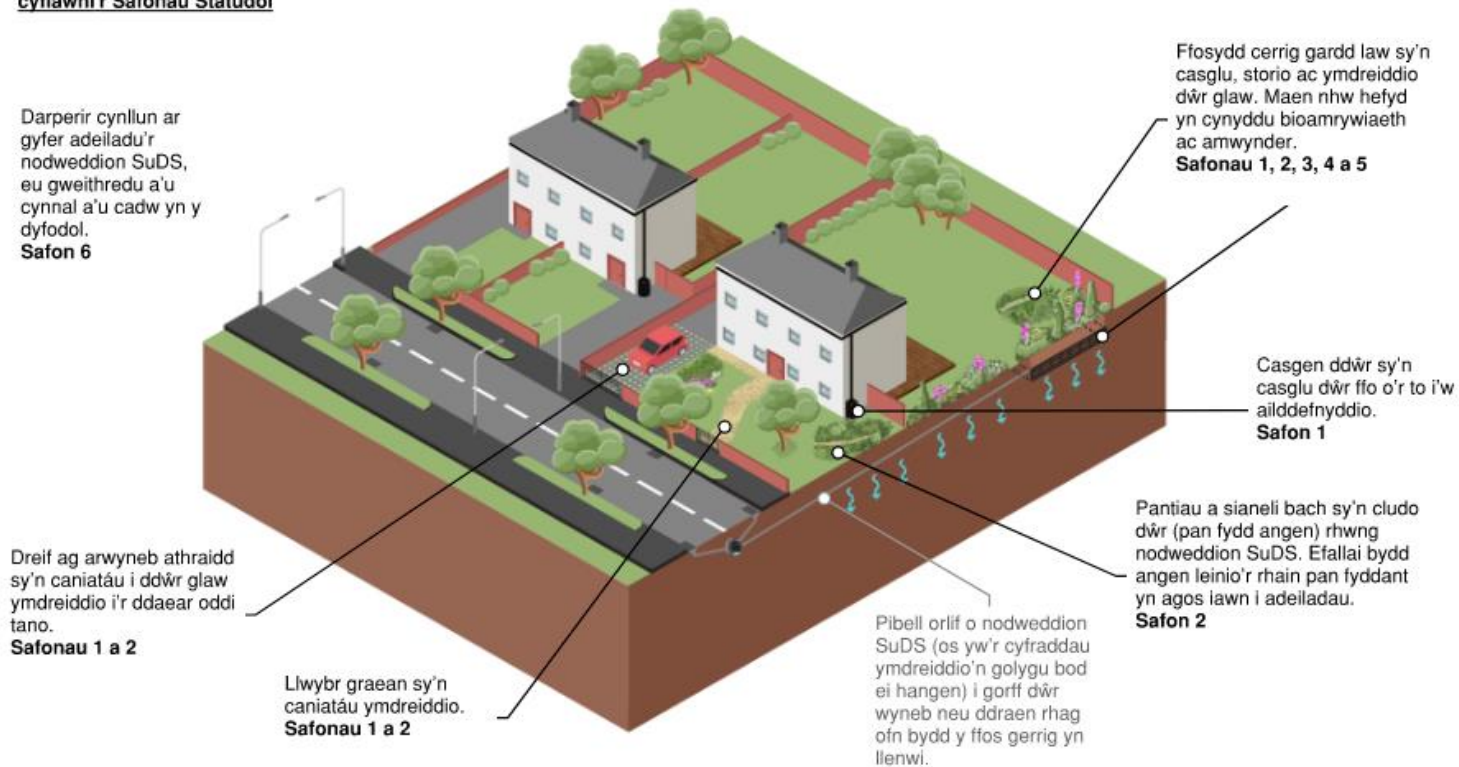
Safon 5 – Bioamrywiaeth

Creu, gwarchod a gwella cynefinoedd bywyd gwylt.

Safon 6 – Dylunio draenio ar gyfer adeiladu, gweithredu a chynnal a chadw

Sicrhau bod y dyluniad yn gallu cael ei adeiladu a'i gynnal a'i gadw'n ddiogel, yn gost-effeithiol, ac yn gynaliadwy ar hyd oes y datblygiad.

Enghraifft o ddatblygiad annedd unigol sy'n cyflawni'r Safonau Statudol

Ffigur 3 – Cymhwyso'r Safonau Statudol i ddatblygiad annedd unigol

Beth yw cymeradwyaeth SAB?

Mae cymeradwyaeth SAB wedi bod yn ofynnol yng Nghymru ers i Atodlen 3 y Ddeddf Rheoli Llifogydd a Dŵr ddod i rym ym mis Ionawr 2019. Sefydlodd hyn y SAB a'r gofyniad SuDS ar gyfer datblygiadau newydd. Tîm o bobl yn yr awdurdod lleol yw'r SAB. Dylai ymgeiswyr ymglyfarwyddo â'r Safonau Statudol cyn gwneud cais SAB.

Mae cymeradwyaeth SAB yn wahanol i gymeradwyaeth gynllunio ac ar wahân iddi. Fodd bynnag, mae'n beth da ystyried y ddwy ochr yn ochr â'i gilydd. Gellir cael cymeradwyaeth SAB cyn gwneud cais cynllunio. Os na ystyrir ceisiadau SuDS cyn i geisiadau cynllunio gael eu cyflwyno, efallai y bydd rhaid ailgyflwyno ceisiadau cynllunio. **Mae'n anghyfreithlon dechrau adeiladu hyd nes bod cymeradwyaeth SAB wedi cael ei rhoi.**

Argymhellir cael sgwrs gychwynnol â'r SAB ('ymgysylltu'n gynnar') ac yna cyngor cyn-ymgeisio manylach i helpu i sicrhau cais SAB llwyddiannus ac osgoi oedi o ran adeiladu. Mae cyngor ymgysylltu'n gynnar yn rhad ac am ddim fel arfer; gall ffioedd fod yn gysylltiedig â chyngor cyn-ymgeisio (pennir y rhain gan bob SAB lleol).

Awdurdod Lleol	Cyswllt E-bost SAB
Blaenau Gwent*	drainage@caerphilly.gov.uk
Pen-y-bont ar Ogwr	SAB@bridgend.gov.uk
Sir Gaerfyrddin	SAB@sirgar.gov.uk
Caerdydd	SAB@cardiff.gov.uk
Ceredigion	SAB@ceredigion.gov.uk
Conwy	sab@conwy.gov.uk
Caerffili	drainage@caerphilly.gov.uk
Sir Ddinbych	landdrainage.consultations@denbighshire.gov.uk
Sir y Fflint	SAB@Flintshire.gov.uk
Gwynedd	ccs@gwynedd.llyw.cymru
Ynys Môn	PEMHT@anglesey.gov.uk
Merthyr Tudful	SAB@merthyr.gov.uk
Sir Fynwy	sab@monmouthshire.gov.uk
Castell-nedd Port Talbot	hdc@npt.gov.uk
Casnewydd	sab@newport.gov.uk
Sir Benfro	SAB@pembrokeshire.gov.uk
Powys	sab@powys.gov.uk
Rhondda Cynon Taf	SAB@rctcbc.gov.uk
Abertawe	sab@swansea.gov.uk
Torfaen*	drainage@caerphilly.gov.uk
Bro Morgannwg	sab@valeofglamorgan.gov.uk
Wrecsam	sab@wrexham.gov.uk

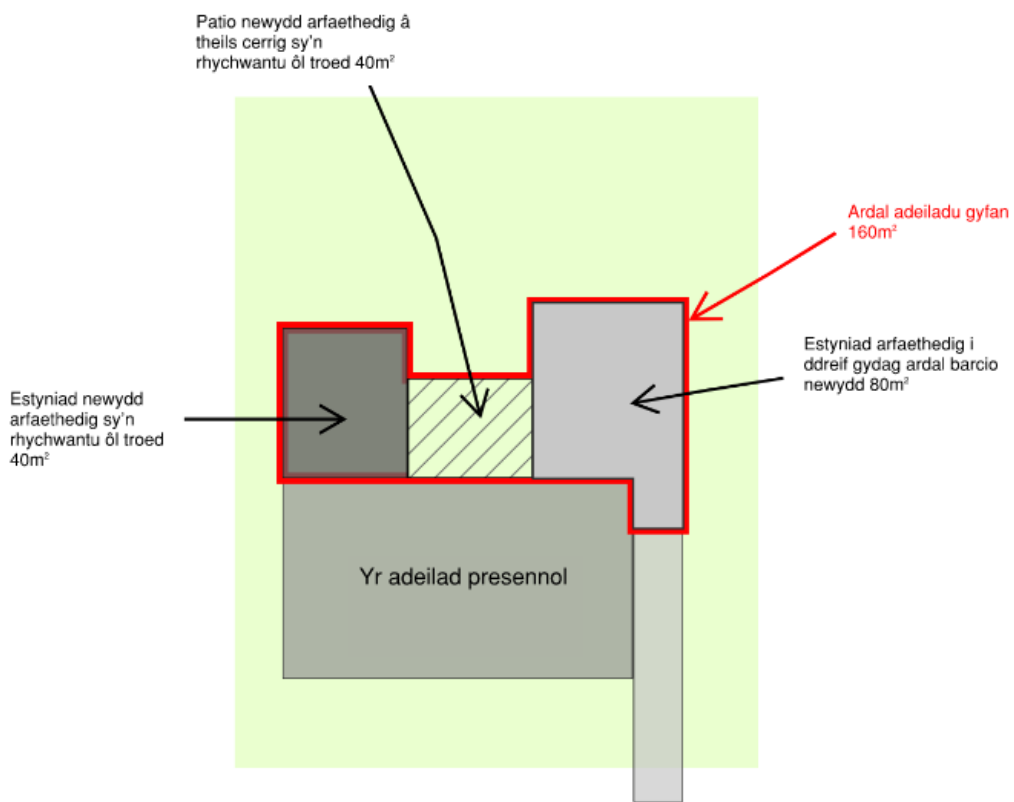
* Sylwer: Mae Caerffili yn rheoli ceisiadau ar gyfer Blaenau Gwent a Thorfaen

Pryd mae angen cymeradwyaeth SAB?

Mae cymeradwyaeth SAB yn ofyniad cyfreithiol ar gyfer datblygiadau newydd sydd ag ardal adeiladu o 100 metr sgwâr neu fwy a chanddi 'oblygiadau draenio'.

Ardal adeiladu o 100 metr sgwâr neu fwy

Mae angen SuDS i adeiladu adeiladau a/neu arwynebau sydd ag ôl troed cyfan o 100 metr sgwâr neu fwy. Ôl troed cyfan y gwaith yw'r ardal adeiladu.

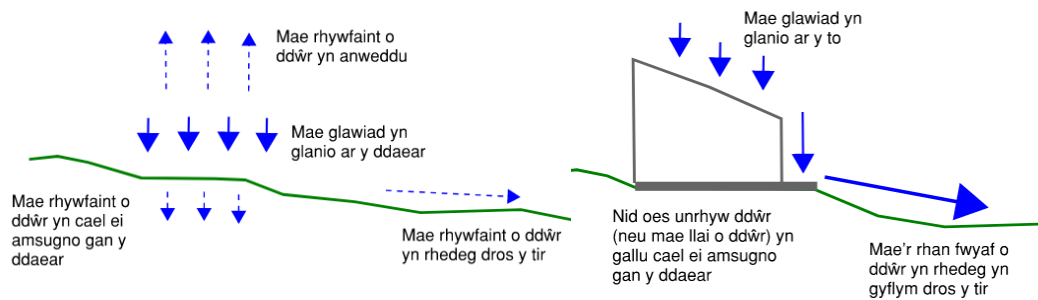

Ffigur 4 – Enghraifft o ardal adeiladu gyfan sy'n fwy na 100 metr sgwâr

Goblygiadau draenio

I fod â ‘goblygiadau draenio’ ac felly cyfrif tuag at y trothwy 100 metr sgwâr ar gyfer gofyniad SuDS, mae’n rhaid i ddatblygiad rychwantu tir ac effeithio ar allu’r tir i amsugno dŵr glaw.

Os ydych yn ansicr a oes gan eich datblygiad arfaethedig ‘oblygiadau danio’, dylech geisio cyngor gan eich SAB.

Ffigur 5 – Cyn adeiladu

Ffigur 6 – Ar ôl adeiladu – enghraifft o oblygiadau draenio

Gwahanol fathau o adeiladau ac arwynebau y mae arnynt angen cymeradwyaeth SAB

Bydd angen cymeradwyaeth SAB ar y rhan fwyaf o ddatblygiadau newydd os oes ganddynt ardal adeiladu o 100 metr sgwâr neu fwy. Os oes amheuaeth, dylid cadarnhau hyn gyda’r SAB. Gall datblygiad sydd â goblygiadau draenio ac ôl troed sy’n cyfrannu at 100 metr sgwâr neu fwy gynnwys:

Arwynebau newydd:	Adeiladau a thoeau newydd:
<ul style="list-style-type: none"> • Llwybrau troed • Dreifiau • Ardaloedd parcio • Patios 	<ul style="list-style-type: none"> • Estyniadau i dai • Ystafelloedd gwydr • Garejis • Siediau

Unrhyw arwyneb newydd arall.

Sylwer: Byddai dreif graean newydd yn cael ei gynnwys yn rhan o’r 100 metr sgwâr, ond byddai hefyd yn cyfrannu fel datrysiad SuDS gan ei fod yn fath o arwyneb athraidd.

Unrhyw adeilad neu do newydd arall.

Sylwer: Bydd angen cymeradwyaeth SAB hefyd ar gyfer dymchwel adeiladau presennol ac ailadeiladu ar yr un ôl troed (hyd yn oed os yw o’r un maint).

Llunio'r dyluniad a'r cais SAB

I wneud y broses ymgeisio mor syml â phosibl, y ffactor allweddol yw rheoli dŵr ar y safle lle bynnag y bo'n bosibl trwy SuDS ymdreiddio.

Mae rheoli dŵr ar y safle yn osgoi'r angen am gyfrifiadau ychwanegol a chael caniatâd i ryddhau (e.e. gan Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) neu Ddŵr Cymru).

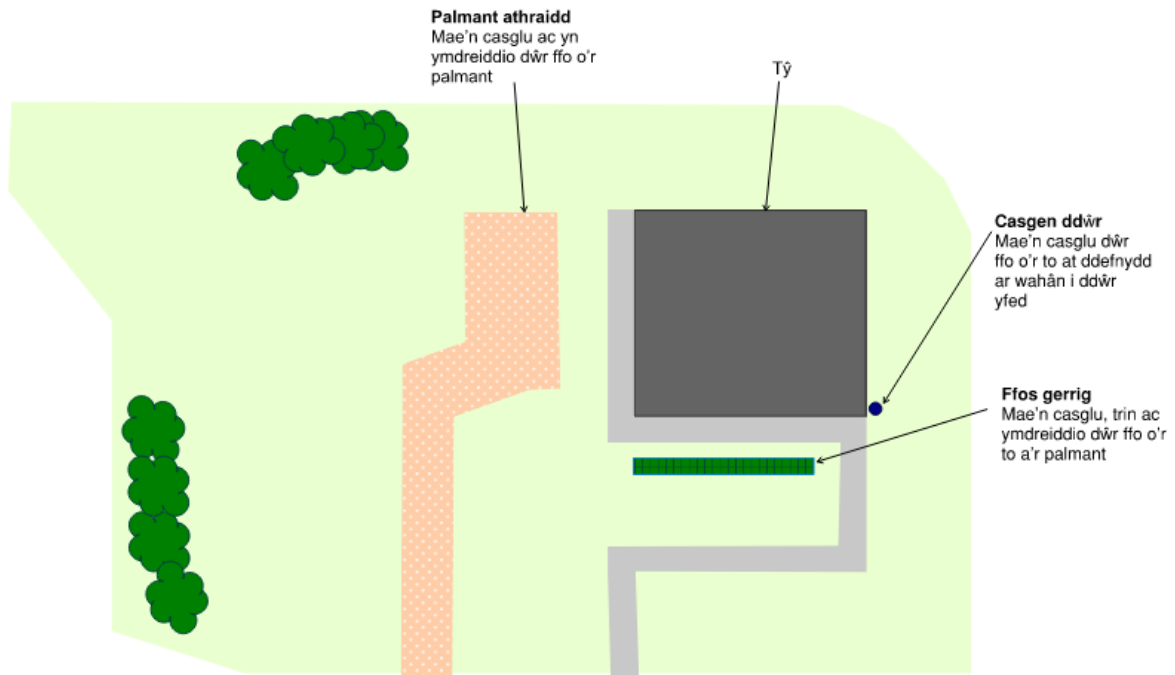
Os na ellir rheoli dŵr ar y safle, mae'n rhaid iddo gael ei ryddhau i gwrs dŵr, draen neu garthffos addas. Rhoddir caniatâd i wneud hyn dim ond pan fydd pob mesur SuDS posibl i reoli'r dŵr ar y safle wedi cael ei ystyried a'i wrthod yn gyfiawnadwy.

Bydd profi bod yr holl fesurau wedi cael eu cymryd yn gofyn am gyfrifiadau dŵr ffo maes glas a phrawf o gyfraddau llif a gwanhau cyfyngedig, a allai olygu bod angen gwasanaethau peiriannydd. Bydd y SuDS sy'n ofynnol yn fwy helaeth o gymharu â SuDS ymdreiddio. Dangosir hyn yn Ffigur 7 a Ffigur 8.

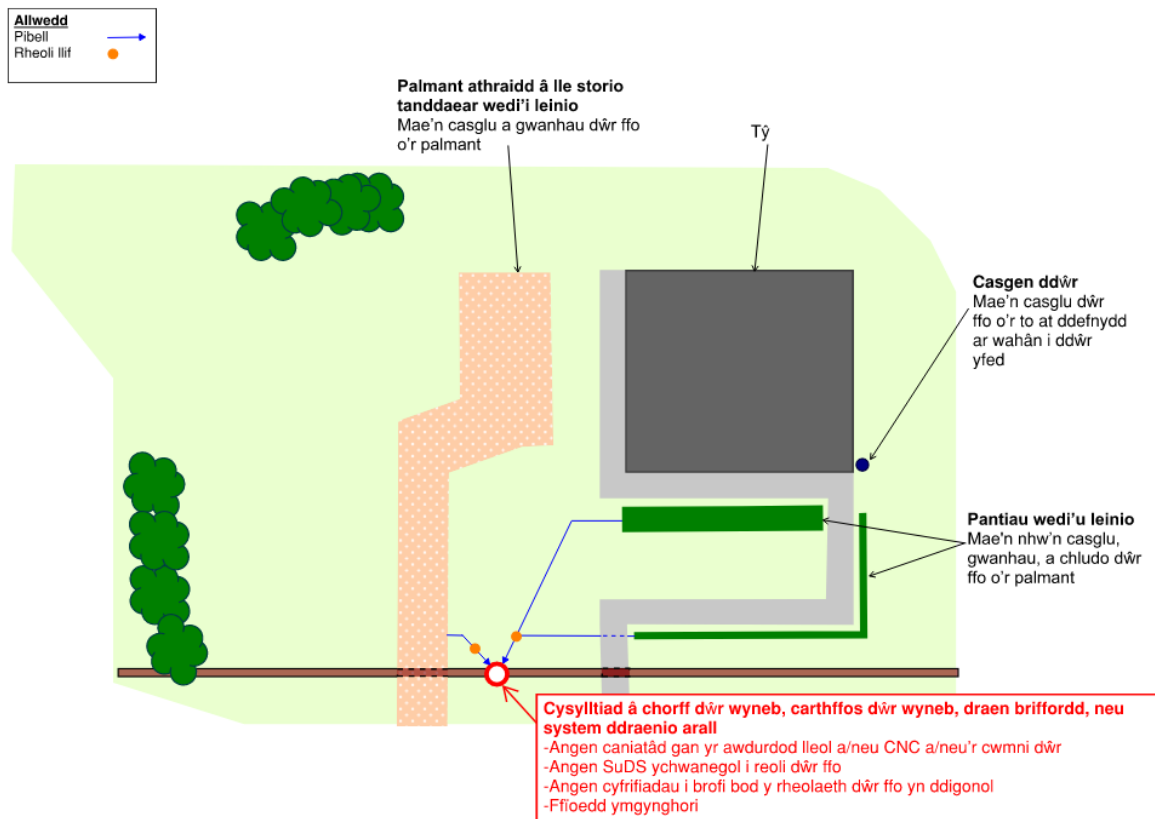
Mae'r Safonau Statudol yn amlinellu'r blaenoriaethau cyrchfan rhyddhau canlynol ar gyfer rheoli dŵr wyneb:

Lefel Blaenoriaeth 1:	Mae dŵr wyneb ffo yn cael ei gasglu i'w ddefnyddio
Lefel Blaenoriaeth 2:	Mae dŵr wyneb ffo yn ymdreiddio i'r ddaear
Lefel Blaenoriaeth 3:	Mae dŵr wyneb ffo yn cael ei ryddhau i gorff dŵr wyneb
Lefel Blaenoriaeth 4:	Mae dŵr wyneb ffo yn cael ei ryddhau i garthffos dŵr wyneb, draen briffordd, neu system ddraenio arall
Lefel Blaenoriaeth 5:	Mae dŵr wyneb ffo yn cael ei ryddhau i garthffos gyfunol

Mae lefelau blaenoriaeth 1 a 2 yn cyfateb i reoli dŵr ar y safle ac fe'u hanogir yn gryf er mwyn lleihau cymhlethdod y broses dylunio, adeiladu ac ymgeisio i'r tîrfeddiannwr. Mae lefelau blaenoriaeth 3 i 5 yn gofyn am ryddhau oddi ar y safle ac, yn gyffredinol, bydd angen mwy o ddylunio, adeiladu a dogfennau/cytundebau cysylltiedig.

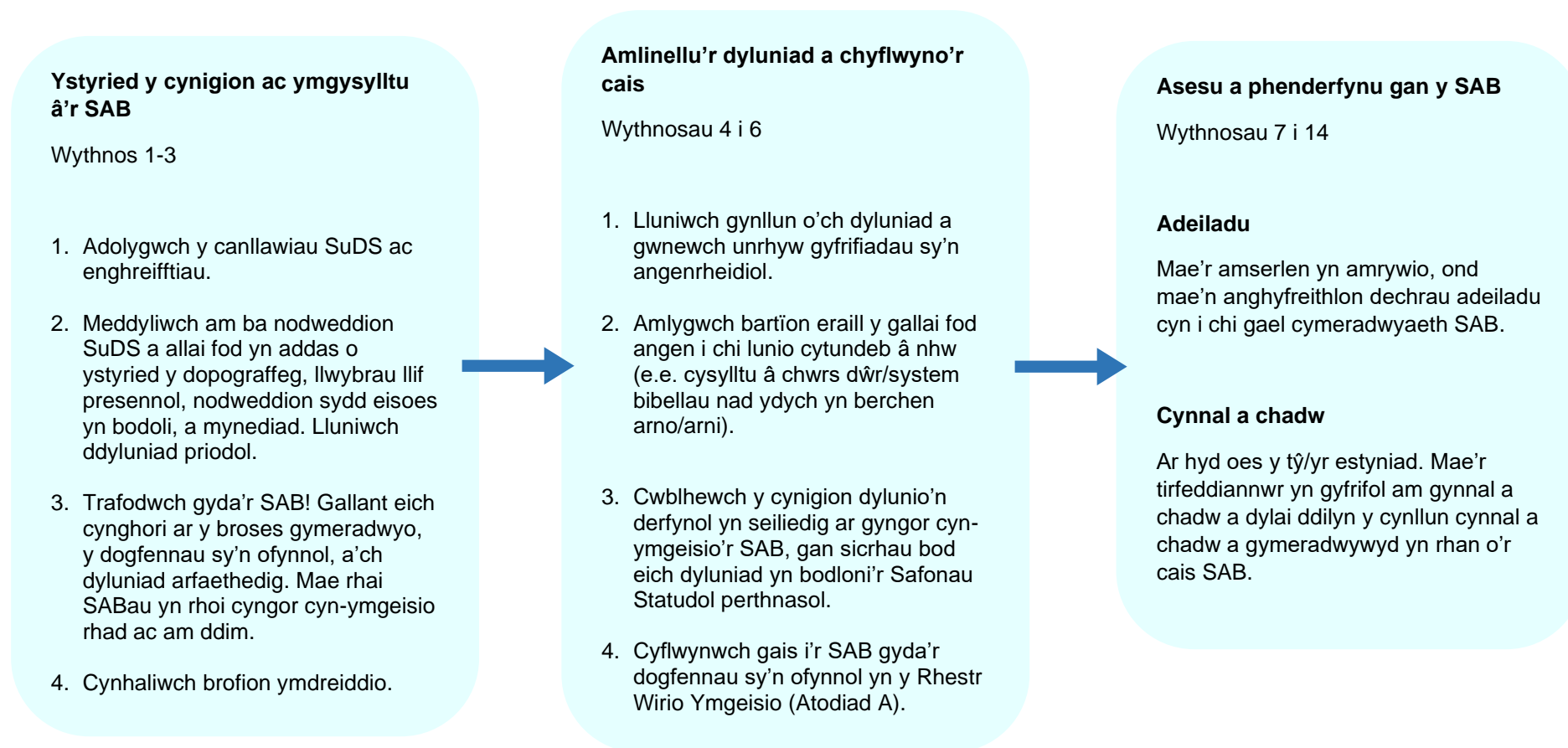
Ffigur 7. Enghraifft o ddatblygiad annedd unigol â phriddoedd cyfradd ymdreiddio uchel.

Ffigur 8. Enghraifft o ddatblygiad annedd unigol â phriddoedd cyfradd ymdreiddio isel.

Proses SAB 3 cham

Mae'r diagram isod yn dangos proses dylunio ac ymgeisio nodweddiadol ar gyfer datblygiadau annedd unigol. Fel y cyfryw, nid yw'r SuDS yn cael eu mabwysiadu gan y SAB, felly'r tirlfeddiannwr sy'n gyfrifol am eu gweithredu a'u cynnal a'u cadw ar hyd oes y datblygiad. O ganlyniad, mae'n annhebygol y bydd angen cytundebau cyfreithiol â'r SAB (ond bydd hyn yn dibynnu ar eich SAB lleol).

Atodiad A – Rhestr wirio ymgeisio

Gellir defnyddio'r rhestr wirio ymgeisio hon i helpu i sicrhau bod yr holl wybodaeth ofynnol wedi cael ei chynnwys mewn cais SAB. Gellir ei chwblhau a'i chyflwyno yn rhan o gais SAB ar gyfer anheddau unigol, estyniadau, ac ardaloedd parcio a mynediad.

Yr eitemau yn y rhestr wirio ymgeisio yw'r gofynion nodweddiadol ar gyfer cais dilys. Fodd bynnag, ni fydd pob eitem yn berthnasol ym mhob achos. **Mae'n bwysig ymgynghori â'ch SAB lleol cyn llenwi'r cais, oherwydd efallai gallant leihau nifer yr eitemau y mae angen i chi eu cwblhau.**

Mae'n bosibl y bydd angen rhagor o fanylion ac arolwg ar gyfer safleoedd penodol os oes cyfyngiadau neu risgiau arwyddocaol yn bresennol.

Mae enghreifftiau o ddyluniadau, gan gynnwys enghreifftiau wedi'u gweithio, ar gael yn Atodiad B Nodyn Cyngor Llywodraeth Cymru [Ceisiadau corff cymeradwyo systemau draenio cynaliadwy \(SuDS\) ar gyfer adeiladau amaethyddol, gorchuddion ac iardiau glân](#)⁵.

Mae [Llawlyfr SuDS CIRIA](#)⁶ yn rhoi gwybodaeth gynhwysfawr am ddylunio, adeiladu a chynnal a chadw SuDS.

⁵ <https://llyw.cymru/ceisiadau-corff-cymeradwyo-systemau-draenio-cynaliadwy-suds-ar-gyfer-adeiladau-amaethyddol>

⁶ https://www.susdrain.org/resources/SuDS_Manual.htm

<p>Safon 1 – Cyrchfan dŵr wyneb ffo</p>
<p>Cynllun lleoliad Gall cynlluniau bloc a safle a gyflwynir yn rhan o gais cynllunio fodloni'r gofyniad hwn yn aml. Dylai'r cynllun ddangos lleoliad eich safle mewn perthynas â'r ardal amgylchynol. Awgrymir graddfa 1:2500, ac fe allai fod lle i hyn ar y Cynllun Safle.</p>
<p>Cynllun(iau) safle/draenio Graddfa sy'n addas i'r safle. Mae angen i hyn fod yn glir felly mae'n bosibl na fydd lle i'r cyfan ar un cynllun. Dylai gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodweddion presennol y safle, megis adeiladau, arwynebau, perthi, traciau, cyrsiau dŵr, draenio, ffensys, coed, ac ati • Y dopograffeg bresennol, megis dalgylchoedd, a llwybrau llif ar gyfer y safle. Dylai hyn ddangos y llwybr y mae dŵr yn ei ddilyn ar hyn o bryd ar draws arwyneb y safle • Maint y datblygiad arfaethedig, megis adeiladau, toeau, arwynebau, gan gynnwys cynllun arwynebedd ar gyfer pob un mewn metrau sgwâr. Dylai gynnwys unrhyw newidiadau eraill sy'n cael eu gwneud i'r safle i hwyluso adeiladu. Dylai gynnwys llinell goch o amgylch yr ardal adeiladu sy'n datgan ei maint • Maint y cynllun draenio arfaethedig sy'n gwasanaethu'r safle, gan labelu pob un o'r nodweddion SuDS a gynigir ac i ble mae dŵr yn cael ei ryddhau.
<p>Asesiad desg – ymchwiliad tir Nodyn sy'n sôn am wiriad daearegol a hydrolegol cychwynnol. Gellir gwneud hyn gan ddefnyddio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwasanaeth y gellir codi tâl amdano gan Arolwg Daearegol Prydain (BGS) ar gyfer <u>mapiau ymdreiddio posibl</u>⁷ sy'n benodol i system • BGS yn amlygu risgiau tir trwy eu <u>gwasanaeth Geosure</u>⁸ y gellir codi tâl amdano <p>Fodd bynnag, dylech drafod gyda'ch SAB p'un a oes angen dadansoddiad manylach, a allai olygu bod angen peiriannydd geotechnegol â chymwysterau addas. Bydd hyn wedi'i seilio ar y risg ganfyddedig yn eich safle.</p>
<p>Cynnal a rhoi manylion profion hydreiddio (ffosydd cerrig) Efallai y bydd modd cyflwyno canlyniadau o safle cymdogol (os yw'r SAB lleol yn cytuno) Os yw'r safle'n amlwg yn anathraidd (e.e. clai), efallai bydd tystiolaeth ffotograffig o ddŵr mewn tyllau dros amser yn ddigonol (os yw'r SAB lleol yn cytuno) Mae llawer o SABau yn fodlon i chi gynnal profion ffosydd cerrig eich hun. Os byddwch yn cynnal y prawf eich hun, bydd SABau yn gofyn i chi ddarparu'r wybodaeth ganlynol, fel arfer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyddiad y prawf/profion • Amodau'r tywydd • Cynllun o leoliad(au)'r prawf a chyfeirnod ar gyfer pob lleoliad (e.e. TP01, TP02 ac ati) • Y fethodoleg a ddilynwyd (BRE neu CIRIA, cadarnhewch gyda'ch SAB dros y ffôn/drwy e-bost cyn ei chynnal) • Llun o'r pwll/pyllau arbrofol • Llun o'r pridd(oedd) a gloddiwyd • Llun o'r offer mesur yn y pwll arbrofol (i ddangos ei faint) • Dimensiynau'r pwll arbrofol (lled, hyd, dyfnder i'r gwaelod o lefel y tir) • P'un a oedd unrhyw ddŵr daear wedi mynd i mewn i'r pwll ac, os felly, ar ba ddyfnder yr aeth i mewn iddo (dylai rhan o'r pwll arbrofol ymestyn 1m o dan lefel waelod arfaethedig y ffos gerrig i gadarnhau a yw'n dod i gysylltiad ag ef) • Disgrifiad o'r haenau pridd o lefel y tir i lawr i waelod y pwll • Canlyniadau'r prawf
<p>Os yw'n berthnasol: Cytundebau/caniatadau ysgrifenedig ar gyfer rhyddhau neu i gael mynediad i dir trydydd parti Yn dibynnu ar Safon 1 – cyrchfan, gallai hyn gynnwys caniatadau a thrwyddedau rhyddhau i gyrsiau dŵr; hawliau i osod pibellau ar dir trydydd parti/hawddfreintiau; manylion hawddfreint; caniatâd gan berchennog glannau'r afon i ryddhau; cytundebau (Cysylltu) Adran 106 Deddf y Diwydiant Dŵr 1990 gan y cwmni dŵr. Dylai rhyddhau oddi ar y safle fod wedi'i gyfyngu i'r gyfradd dŵr ffo maes glas.</p>

⁷ <https://www.bgs.ac.uk/datasets/infiltration-suds-map/>

⁸ <https://www.bgs.ac.uk/datasets/geosure/>

Safon 2 – Rheolaeth hydrologig ar ddŵr wyneb ffo
<p>Mapiau Llifogydd CNC sy'n dangos y safle Mae'r rhain ar gael yn rhad ac am ddim gan ddefnyddio'r mapiau Perygl a Risg Llifogydd Cenedlaethol ar wefan CNC⁹. Gallwch argraffu mapiau i PDF o'r wefan hon i'w cynnwys yn eich cais SAB.</p>
<p>Gwirio mapiau dynodiad amgylcheddol a risgiau posibl Mae'r mapiau hyn, sy'n dangos dynodiadau amgylcheddol, ar gael am ddim trwy Syllwr Mapiau CNC¹⁰. Gwirwch am gyfleustodau o fewn y tir, er enghraifft gan ddefnyddio Linesearch¹¹.</p>
<p>Nodweddion hydrolegol y safle Crynodeb o'r nodweddion glawiad a ddefnyddiwyd ar gyfer y safle. Dylai hyn gynnwys y glawiad blynyddol cyfartalog ar gyfer y safle (SAAR), cyfraddau dŵr ffo maes glas, glawiad dylunio (1 mewn 100 o flynyddoedd), a dwysedd glawiad brig a ddefnyddiwyd i ddylunio elfennau cludo (pantiau a phibellau).</p>
<p>Dangos cydymffurfiaeth â rhyng-gipio Mae meini prawf rhyng-gipio'n ceisio sicrhau nad oes unrhyw ddŵr ffo o ddigwyddiad glawiad 5mm. Mae'r Safonau Statudol yn darparu Tabl G2.1 sy'n rhestru nodweddion SuDS gyda chydymffurfiaeth dybiedig. Dylai'r cais ddangos bod yr holl arwynebau a nodweddion SuDS cysylltiedig yn cydymffurfio.</p>
<p>Cyfrifiadau storio ar gyfer nodweddion SuDS Datgan cyfaint storio pob nodwedd SuDS a sut y'i cyfrifwyd. Mae Atodiad B Nodyn Cyngor Llywodraeth Cymru ar Geisiadau SuDS ar gyfer Adeiladau Amaethyddol, Gorchuddion ac Iardiau Glân¹² yn cynnwys enghreifftiau wedi'u gweithio. Mae'r wefan UKSuDS¹³ yn darparu adnoddau am ddim sy'n gallu eich cynorthwyo i wneud cyfrifiadau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfrifiad casglu dŵr glaw (os cafodd ei ddefnyddio) • Cyfrifiadau dylunio ymdreiddiad (os cafodd ei ddefnyddio) • Cyfrifiadau storio eraill i fodloni cyfradd ryddhau gytunedig (os cafodd ei defnyddio).
<p>Cyfrifiadau hydrologig ar gyfer cludo Datgan y dŵr ffo brig ar hyd pob rhedfa ddraenio a sut y'i cyfrifwyd, a chapasiti'r nodweddion cludo (e.e. pant neu bibell) a sut y'i cyfrifwyd. O ran pantiau, dylid dangos y cyfrifiad ar gyfer cyflymder brig hefyd.</p>
<p>Asesu gormodiant Dylai hyn ystyried gormodiant y system a'i ganlyniadau. Bydd hyn, o leiaf, yn gynllun syml sy'n dangos llwybrau llif o wahanol nodweddion SuDS yn achos methiant neu orlif, sy'n dangos i ble y bydd y dŵr yn mynd yn y pen draw (h.y. cwrs dŵr neu bwl o fewn pant yn rhywle arall ar y safle)</p>
<p>Lluniadau manwl. Lluniadau wrth raddfa, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhan hir o'r to neu'r arwyneb i'r gyrchfan ryddhau, sy'n dangos pob nodwedd SuDS, dull cludo a/neu ddyfais reoli a ddefnyddir. Dylai'r lefelau presennol ac arfaethedig gael eu dangos (e.e., mAOD) ynghyd â disgyniadau/graddiannau SuDS a nodweddion cludo (e.e., 1 mewn 150). Dylid amlygu lefelau dŵr uchaf pob nodwedd SuDS hefyd. • O leiaf un croestoriad ar gyfer pob nodwedd SuDS gyda manylion deunyddiau/cynhyrchion, dimensiynau, graddiannau. • Manylion unrhyw nodweddion fel trapiau silt, dulliau rheoli llif, argaeau atal. Weithiau, mae systemau casglu dŵr glaw yn cael eu dylunio gan gyflenwyr/gosodwyr, a bydd angen rhoi manylion hyn gan ddatgan cydymffurfiaeth â BS 8515. *Gallai dyluniadau cysyniadol fod o gymorth mewn trafodaethau cyn-ymgeisio. Er enghraifft, darnau o'r Llawlyfr SuDS sy'n dangos cynigion.
<p>Manylebau (os oes angen) Gellir dangos manylebau deunyddiau ar luniadau manwl. Gellir cael manylebau'r deunyddiau a ddefnyddir ar gyfer gwahanol nodweddion SuDS o'r Llawlyfr SuDS os oes angen.</p>

⁹https://maps.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk/Html5Viewer/Index.html?configBase=https://maps.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk/Geocortex/Essentials/REST/sites/Flood_Risk/viewers/Flood_Risk/virtualdirectory/Resources/Config/Default&layerTheme=3

¹⁰https://maps.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk/Html5Viewer/210/Index.html?configBase=https://maps.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk/Geocortex/Essentials/REST/sites/External_Map_Browser/viewers/EMB_Address/virtualdirectory/Resources/Config/Default&locale=en-gb

¹¹ <https://lsbud.co.uk/>

¹² <https://lyw.cymru/ceisiadau-corff-cymeradwyo-systemau-draenio-cynaliadwy-suds-ar-gyfer-adeiladau-amaethyddol>

¹³ <https://www.uksuds.com/>

Safon 3 – Ansawdd Dŵr
<p>Cynllun Defnydd Tir Cynllun sy'n dangos yn glir y gwahanol arwynebau a gynigir yn rhan o'r datblygiad a beth fyddant yn cael eu defnyddio ar ei gyfer (h.y. to GRP dros ardal fwydo, maes parcio ynghyd â'r nifer ddisgwyliedig o geir y dydd ac ati).</p>
<p>Asesiad ansawdd dŵr (os bydd yn ofynnol gan eich SAB lleol) Gan dybio y defnyddir y dull mynegai syml ar gyfer Lefel Perygl Llygredd 'Isel', dylai hyn gynnwys tabl neu rywbeth tebyg sy'n dangos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y Lefel Perygl Llygredd ar gyfer pob un o'r arwynebau a ddangosir yn y cynllun Defnydd Tir, ac arwynebedd pob arwyneb (mewn metrau sgwâr). • Y nodweddion SuDS a ddefnyddir a'r Mynegeion Lliniaru ar gyfer pob un (gan ddefnyddio'r Dull Mynegai Syml yn y Llawlyfr SuDS). <p>Mae hyn wedi'i seilio ar gydymffurfio â gofynion rhyng-gipio, sef sicrhau nad oes unrhyw ddŵr ffo mewn digwyddiad glawiad 5mm (cyfeiriwch at Safon 2). Mae <u>Ceisiadau SuDS ar gyfer Adeiladau Amaethyddol, Gorchuddion ac Iardiau Glân</u>¹⁴ yn cynnwys enghraifft sy'n defnyddio'r dull mynegai syml.</p>

Safon 4 – Amwynder
<p>Cynllun sy'n dangos ardaloedd amwynder Ar gyfer cais o'r math hwn, disgwylir y gellir cyfuno'r cynllun hwn â'r cynllun ar gyfer Safon 5 – Bioamrywiaeth. Dylid cynnwys unrhyw nodweddion amwynder sydd wedi'u hintegreiddio o fewn y nodweddion SuDS neu ochr yn ochr â nhw. Mae'r Safonau Statudol yn nodi y bydd y SAB yn ystyried Safon 1 wrth asesu amwynder.</p>

Safon 5 – Bioamrywiaeth
<p>Cynllun plannu Cynllun sy'n dangos trefniant, niferoedd a dwysedd ardaloedd hadu, planhigion a choed arfaethedig o fewn a gerllaw nodweddion SuDS. Mae'r Safonau Statudol yn nodi y bydd y SAB yn ystyried Safon 1 wrth asesu bioamrywiaeth.</p>

Safon 6 – Dylunio draenio ar gyfer adeiladu, gweithredu, a chynnal a chadw
<p>Cydnabod cyfrifoldeb am gynnal a chadw Mae rhai SABau yn gofyn am ddatganiad gan y tirfeddiannwr sy'n cydnabod ei fod ef (y tirfeddiannwr) yn gyfrifol am weithredu a chynnal a chadw'r nodweddion SuDS. Ychydig linellau yw hyn, fel arfer, yn datgan cyfeiriad y safle, enw'r cynllun a'r nodweddion SuDS a fydd yn cael eu cynnal a'u cadw yn unol â'r atodlen/cynllun Rheoli a Chynnal a Chadw gytunedig/cytunedig.</p>
<p>Cynllun Rheoli a Chynnal a Chadw Mae'n rhaid i hwn rychwantu oes y datblygiad ac fe ddylai fod yn benodol i bob nodwedd SuDS a gynigir. Dylai'r cynllun fod ar ffurf y gellir ei ddeall yn rhwydd gan y perchennogion yn y dyfodol a fydd yn gyfrifol am wneud neu drefnu'r gwaith cynnal a chadw. Dylai'r cynllun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Restru pob math o elfen ddraenio (e.e. pibell) a SuDS (e.e. pant) ar wahân. • Cynnwys lluniad gosodiad safle wedi'i symleiddio sy'n dangos lleoliadau'r elfennau draenio a SuDS uwchben ac o dan y tir yn glir. Dylai hyn hefyd ddangos sut y gellir cael mynediad pan fydd angen. • Ar gyfer pob math o elfen ddraenio a SuDS, rhestru'r tasgau sydd i'w cynnal a pha mor aml ar hyd oes y datblygiad. Sylwer bod rhaid i hyn gynnwys gwaith adferol pan fydd oes ddylunio'r cynnyrch yn llai nag oes y datblygiad arfaethedig. • Y peiriannau a ddefnyddir i gynnal a chadw pob un o'r uchod. • Dylid cynnwys gwybodaeth am gynhyrchion. Er enghraifft, tystysgrifau (fel tystysgrifau BBA), llawlyfrau neu ganllawiau cynnal a chadw argymelledig ar gyfer cynhyrchion e.e. systemau gwanhau, dyfeisiau rheoli llif.
<p>Cynllun rheoli adeiladu Gall hwn fod yn gynllun syml sy'n dangos ym mha drefn y bydd pethau'n cael eu hadeiladu ar y safle. Dylai amlygu risgiau posibl a allai effeithio ar yr amgylchedd (e.e. gwaddodion ffo yn rhedeg i mewn i gyrsiau dŵr), yn ogystal â phethau a allai effeithio ar berfformiad tymor hir y SuDS (e.e. cywasgiad tir mewn lleoliadau ffosydd cerrig). Yna, dylai ddisgrifio'n fyr y mesurau a roddir ar waith i liniaru'r risgiau hyn.</p>

¹⁴ <https://llyw.cymru/ceisiadau-corff-cymeradwyo-systemau-draenio-cynaliadwy-suds-ar-gyfer-adeiladau-amaethyddol>